

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Князєва М.О., старша викладачка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України
kmarishka_1997@ukr.net

Перехід на навчання онлайн в екстреному режимі – спричинило повномасштабне вторгнення росії на територію України. Тому, у 2023/2024 навчальному році було проведено дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у грудні 2023 — січні 2024 року Державною службою якості освіти України та Державною освітньою установою «Навчально-методичний центр з питань якості освіти». Участь у дослідження взяли заклади освіти з усіх областей України у кількості 118 шкіл. [1].

Запровадження дистанційного навчання стало серйозним викликом для всіх закладів освіти України. Безсумнівно, що означені технології навчання тривалий час були частково задіяні в освітньому процесі, зокрема у закладах освіти з розвиненою матеріально-технічною базою для консультування, тестування тощо. Відтак дистанційне навчання не є новим для України, проте до березня 2020 року воно впроваджувалося лише планово і фрагментарно. Пандемія COVID-19 фактично зобов'язала керівництво закладів освіти охопити дистанційним навчанням усіх здобувачів освіти з усіх дисциплін та предметів на досить тривалий час.

За результатами дослідження виявлено, що незважаючи на другий рік повномасштабного вторгнення переважна кількість закладів освіти змогла відновити очне навчання. 53 % закладів освіти працювали у очному форматі. 20% учнів не мають постійного доступу до освітнього процесу в умовах війни.

Варто зазначити, що 32% опитуваних здобувачів освіти зазначають, що в укритті відсутні умови для проведення занять, а 39% респондентів засвідчують, що кожен займається своїми справами. Таким чином лише третина здобувачів освіти продовжує заняття під час повітряної тривоги.

Компенсація втрат у навчальному часі (пропущенні заняття) найчастіше відбувається наданням їм навчальних матеріалів, завдань для самостійного опрацювання.

У подібних умовах до сучасного педагога висуваються вимоги обов'язкового володіння інформаційними та комунікаційними технологіями. З'являється поняття цифрової грамотності, яке покликане охарактеризувати знання, вміння та навички у галузі комп'ютерних технологій [2].

В. Кухаренко та В. Бондаренко визначають певні характеристики організації екстреного дистанційного навчання для ЗВО, розглянемо деякі з них [3]:

1) Розвиток навчальної екосистеми університету, що передбачає інтеграцію в освітній процес технологій e-learning, моделей змішаного навчання, віртуальної й доповненої реальності. Це дає можливість університетам якісно відповідати на сучасні виклики у вищій освіті, а саме: контроль якості освітнього процесу; студентоцентричність навчання; академічна доброчесність; підвищення рейтингових показників.

2) Ефективний освітній процес вимагає значних капіталовкладень і ресурсів, багато часу й зусиль витрачається на створення, пошук, оновлення навчальних матеріалів, їх адаптацію до навчання.

3) Обов'язково повинна бути єдина інформаційно-пошукова система, що дозволяє швидко знайти відкриті освітні ресурси, як у своєму університеті, так і за його межами. Система пошуку повинна передбачати зокрема пошук за компетентностями та результатами навчання.

4) Визначити державний мінімально необхідний стандарт дистанційного курсу та базових процедур навчання. Розробити рекомендації щодо його застосування.

5) Розробити положення та щорічно проводити конкурси кращих дистанційних курсів у різних номінаціях.

б) Викладачі дистанційного та змішаного навчання (тьютори) повинні мати свідоцтво про підвищення кваліфікації з дистанційного навчання та сертифікований дистанційний курс.

Підсумовуючи, хочу зазначити, що на мою думку, важливим є створення електронних навчальних курсів, які у разі неможливості зайти на заняття здобувачі освіти зможуть переглянути у зручний для себе час. Таким чином, пропущені з поважних причин заняття можна доопрацювати самостійно.

Варто зазначити, що необхідно створювати соціальну мережу закладу освіти для проведення навчання на робочому місці. Потрібно розробити методiku та відповідне програмне забезпечення для проведення онлайн-конференцій з можливостями спілкування для обміну досвідом, створити в закладі освіти або на незалежній платформі курси для студентів для засвоєння дистанційних і хмарних технологій. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників обов'язково має включати проходження курсів підвищення кваліфікації зі створення дистанційних курсів.

Список використаних джерел

1. Державна служба якості освіти України. Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2023/2024 навчальному році – 2024. Сайт URL https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/Zvit_Osvita-pid-chas-viyni-opituvannya_2024.pdf

2. Коваленко С., Основні етапи інформатизації суспільства та освіти, Шляхи модернізації освіти в Україні – 2016.

3. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.